

بازسازی معماری سازمان ناجا بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

مجید محمدولی^۱

رسول صفراهنگ^۲

تاریخ پذیرش نهایی: ۹۸/۱۱/۳۰

تاریخ دریافت: ۹۸/۹/۸

فصلنامه‌ی مطالعات راهبردی ناجا / سال چهارم / شماره چهاردهم - زمستان ۱۳۹۸* ۶۱-۹۱

چکیده

بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی متنی است که در سال ۱۳۹۷ هم‌زمان با چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی توسط مقام معظم رهبری منتشر شد. با توجه به هدف‌گذاری راهبردی ناجا بر مبنای استقرار نظم و امنیت و تأمین آسایش عمومی و فردی و پاسداری از دستاوردهای انقلاب اسلامی در قانون تأسیس ناجا، پژوهش در زمینه نقش نیروی انتظامی در برآوردن اهداف بیانیه گام دوم، امری ضروری است. در این تحقیق، محتوای دیدگاه‌های مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم انقلاب بر مبنای شاخص‌های کیفی^۳ و با استفاده از روش تحلیل محتوا^۴ صورت گرفته است. داده‌های موردنیاز برای این پژوهش در پنج مقوله "نظام انقلابی"^۵، "تمامیت ارضی"^۶، "امنیت اقتصادی"^۷، "مدیریت جهادی" و "تمدن نوین اسلامی" طبقه بندی شده‌اند. در مرحله دوم، زیرمقوله‌ها با استفاده از بیانات مقام معظم رهبری در سالهای ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸ در قالب ۴۵۳ فیش به دست آمده و داده‌های حاصل با استفاده از نرم‌افزار Maxqda^{۱۰} و با روش کدگذاری تحلیل شدند. در مرحله سوم، با بررسی ۴۴۷ سخنرانی مقام معظم رهبری^۸ درباره نیروی انتظامی، زیرمقوله‌های به دست آمده با نگاهی آینده‌پژوهانه برای بازسازی معماری ناجا، بر اساس این سخنرانی‌ها شاخص‌بندی شده و منظومه معنایی آن بر اساس الگوی فرکلایف^۹

navid_18@ymail.com

Safarahang@ut.ac.ir

3 Qualitative Paradigm

4 Content Analysis

5 The Revolutionary System

6 Territorial Integrity

7 Economic Security

8 Ayatollah Khamenei

9 Norman Fairclough

۱. دانشجوی دکترای مدیریت پیشگیری از جرم و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین

۲- دانشجوی دکترای علوم سیاسی دانشگاه تهران (نویسنده مسؤل)

شناسایی شده است. در انتها، معماری ناجا^۱ بر اساس این شاخص‌ها برای ایفای نقش موثر در تمدن نوین اسلامی، با روش‌های معماری سازمانی^۲ TOGAF و E2AF بازسازی و پیشنهاداتی برای چگونگی اجرای بازسازی معماری ناجا بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب^۳ ارائه شده است.

واژگان کلیدی:

امنیت^۴، بیانیه گام دوم، انقلاب اسلامی^۵، نیروی انتظامی انقلابی، تمدن اسلامی^۶، مدیریت جهادی، معماری ناجا

مقدمه

بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی که در ۲۲ بهمن ۱۳۹۷ به مناسبت چهلمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی از سوی مقام معظم رهبری منتشر شد، به منزله نقشه راه حرکت آینده انقلاب و نظام اسلامی است که شاخص‌های تشکیل تمدن نوین اسلامی را تشریح کرده است. در حاکمیت اسلامی، هندسه قدرت از تفاوتی ماهوی با اندیشه حاکم بر نظام سلطه برخوردار است و از آنجا که نظام جمهوری اسلامی ایران، به عنوان مظهر حکومت اسلامی، طلیعه‌دار اندیشه‌ای است که در پی استقرار ارزش‌های دینی و اسلامی است، از این رو، بایستی ساختار انتظام‌بخش تمدن اسلامی در تراز با ویژگی‌های نظامی انقلابی تبیین شود. رسیدن به جایگاه تمدن اسلامی امکان‌پذیر نیست مگر با بازاندیشی و بازسازی ساختارهای موجود در نظام اسلامی. از سوی دیگر، استقرار این تمدن مستلزم وجود امنیتی است که در سایه آن، تمدن نوین اسلامی به بالندگی برسد و نیک‌بختی بشر را به ارمغان آورد و به طور قطع، نهادهای بسیاری در برقراری این امنیت نقش خواهند داشت و از آنجا که نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، طبق قانون، مأموریت برقراری نظم و امنیت در مرزهای کشور و درون آن را بر عهده دارد، زمینه ساز استقرار این تمدن است و به طور حتم، نقش مهمی را در استقرار و بالندگی آن ایفا خواهد کرد. نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به دلیل برخورداری از ویژگی‌های هویت اسلامی، به الگوی ایده‌آلی برای سایر کشورهای اسلامی در منطقه خاورمیانه

1 Police Architecture

2 Enterprise Architecture

3 Statement of the Second Step of the Islamic Revolution of Iran

4 Security

5 Islamic Revolution

6 Islamic Civilization

تبدیل شده است؛ به همین دلیل، ترسیم ویژگی‌های نظام انقلابی ایران بعد از چهل سال تجربه در استقرار نظم داخلی بر مبنای بیانیه گام دوم، علاوه بر اصلاح ساختار ناجا، الگوی نیکویی برای سایر کشورهای مسلمان خواهد بود؛ از این رو، به نظر می‌رسد که برای رسیدن به این هدف، ناجا باید متناسب با اقتضائات آینده، معماری سازمانی خود را در راستای استقرار تمدن اسلامی تبیین کند. براین اساس، تحقیق حاضر با هدف پاسخ‌گویی به پرسش‌های زیر شکل گرفت:

نخست، معماری ناجا بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی بر اساس چه شاخص‌هایی صورت‌بندی می‌شود؟

دوم، نیروی انتظامی چه نقشی در برآوردن اهداف بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی دارد؟ در حقیقت، شاخص معماری ناجای آینده بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب، به این سازمان کمک می‌کند تا منطبق با نیازها و الزامات تمدن نوین اسلامی در جغرافیای کشورهای اسلامی، ناجا را معماری کند. و فرآیند قانونگذاری و تبیین وظایف نیروی انتظامی را بر این مبنای بازنگری کنند؛ چه آنکه، نیروی انتظامی می‌بایست در ساختار نظام انقلابی ایران، الزامات ساختار خود را بر مبنای هدفگذاری تعیین شده به منظور ساخت تمدن اسلامی بازسازی کند؛ بر این اساس، معماری ناجا با چشم‌انداز تعیین شده از سوی فرمانده معظم کل قوا، یک ضرورت اجتناب ناپذیر است.

روش‌شناسی پژوهش

۱- روش پژوهش

تحلیل محتوا^۱ فرآیند تبدیل کیفیت‌ها به کمیت‌ها و سپس تبدیل همین کمیت به کیفیت است. این روش، بیشتر در روند پژوهی، پژوهش‌های تلفیقی^۲، بررسی تصویر واقعیت‌ها و نیز بررسی میزان انطباق برنامه‌ها با ویژگی‌ها و ویژگی‌های ساختاری و محتوایی به کار برده می‌شود. روش تحلیل محتوا بر این فرض بنا شده است که با تحلیل پیام‌های زبانی می‌توان به کشف معانی، اولویت‌ها، نگرش‌ها، شیوه‌های درک و سازمان‌یافتگی جهان دست یافت.

پس از جنگ جهانی دوم، هارولد لاسول^۳ و همکارانش با انتشار کتاب "زبان سیاست" دیدگاه‌ها و جهت‌های نوینی را برای به‌کارگیری این روش فراهم آوردند. در دهه ۱۹۵۰، برلسون^۴

1 Content Analysis

2 Integrated Research

3 Harold Lasswell

4 B. Berleson

کتاب خود را با عنوان "تحلیل محتوا در تحقیقات مربوط به ارتباطات" منتشر کرد و در دهه ۱۹۶۰ استفاده از کامپیوتر در به‌کارگیری این روش موجب رشدی فزاینده در بهره‌برداری از آن شد (Krippendorff, 2002, 69). به‌طور اساسی، تقلیل متن به اعداد در روش کمی، به‌دلیل از دست دادن اطلاعات ترکیبی و معنا، اغلب مورد انتقاد قرار گرفته است (weber, 1985, 16).

تحلیل محتوای کیفی در جایی که تحلیل کمی دچار محدودیت می‌شود، نمود می‌یابد؛ بنابراین، تحلیل محتوای کیفی را می‌توان روش تحقیقی برای تفسیر ذهنی محتوایی داده‌های متنی از طریق فرآیندهای طبقه‌بندی نظام‌مند، کدبندی و تم‌سازی یا طراحی الگوهای شناخته‌شده دانست (Hsiu Hsieh, 2018, 9). همچنین، یکی از ویژگی‌های بنیادین پژوهش‌های کیفی، نظریه‌پردازی به جای آزمون نظریه است (ایمان، ۱۳۹۰، ۱۷۲). با تحلیل کیفی می‌توان یک رویکرد تجربی، روش‌شناسانه و کنترل‌شده مرحله‌به‌مرحله را با رعایت عناصر مورد مطالعه در نظر گرفت (Mayring, 2011, 1). برای هر پژوهشی که از روش تحلیل محتوا استفاده می‌کند، می‌توان این هفت مرحله را برشمرد: ۱. بیان مسئله و تعیین اهداف تحقیق؛ ۲. تعیین پرسش و فرضیه‌های تحقیق؛ ۳. تعیین محتوای مورد نظر برای تحقیق و انتخاب نمونه؛ ۴. تدوین فهرستی از موضوع‌ها و تعیین مقوله‌ها؛ ۵. انجام تحلیل محتوا و تعیین فراوانی مقوله؛ ۶. تجزیه و تحلیل نتایج به‌دست‌آمده؛ ۷. روایی و پایایی روش (جعفری هرندی، ۱۳۹۰: ۳۹-۴۲).

روش تحلیل محتوا، بین دو قطب عینی و ذهنی قرار می‌گیرد؛ به بیان دیگر، رویکرد تلفیقی تحلیل محتوا، امروزه می‌تواند کاربردی‌تر (از کمی‌گرایی یا کیفی‌گرایی صرف در تحلیل محتوا) باشد. در این تحقیق نیز از روش تلفیقی برای رسیدن به اهداف تحقیق بهره‌گیری شده است. تحلیل کمی از تحلیل کیفی بی‌نیاز نیست؛ از آن جهت که تحلیل کیفی، بار معنایی یافته‌های کمی را روشن‌تر می‌کند. در رویکردهای تلفیقی، پژوهشگر به استفاده هم‌زمان رویکردهای کمی و کیفی بر حسب موضوع پژوهش می‌پردازد و با بهره‌گیری از روش‌های کمی و کیفی، سعی در مطالعه جامع‌تر موضوع دارد. (گلشنی، ۱۳۹۲: ۶۲) در اینجا از فرمول ویلیام اسکات

$$Pi = (OA - EA) / (1 - EA)$$

برای تعیین پایایی تحقیق استفاده شده است.

۲- روش جمع‌آوری و تحلیل داده‌ها

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات در تحلیل محتوای کمی می‌تواند توصیفی یا توصیفی - تحلیلی باشد. در تحلیل توصیفی، براساس نوع واحد تحلیل، باید فراوانی موضوع مورد بررسی

در مقوله‌بندی‌ها تعیین و شمارش شود و براساس آن، نتیجه‌گیری به عمل آید. در اینجا محقق تنها به تحلیل فراوانی می‌پردازد؛ درحالی‌که در توصیفی - تحلیلی نه‌تنها تحلیل فراوانی (شامل شدت، وسعت و اهمیت عناصر موردنظر در محتوا)، که تحلیل هم‌بستگی عناصر و مفاهیم جهت انسجام و هم‌بستگی و یا گسستگی بررسی می‌شود و نتیجه‌گیری نهایی صورت می‌پذیرد (نوشادی، ۵۰: ۱۳۹۰).

داده‌های موردنیاز برای این پژوهش، با استفاده از محتوای مستند در سخنرانی‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای نمایه شده در پایگاه اینترنتی <http://farsi.khamenei.ir> به دست آمده است و سپس نتایج به صورت فیش تنظیم شده‌اند. در تحلیل محتوا بهتر است که تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌عنوان یک فعالیت مداوم صورت گیرد. در واقع، رویکرد به کار رفته در مطالعات کیفی روش استقرایی ۱ (از جز به کل رسیدن) است (Makut & Morehouse, 2005).

به نظر اکثر صاحب‌نظران، تحلیل داده‌های کیفی طی سه مرحله توصیف، تحلیل و تفسیر انجام می‌گیرد اما چگونگی انجام فرآیند فوق در بین روش‌های مختلف رویکرد کیفی متفاوت است. برای بررسی و تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش اقدامات زیر صورت گرفته است:

۱- تعیین موضوع در متن بیانیه گام دوم بر اساس مسئله تحقیق؛

۲- انتخاب فیش‌ها و ورود در نرم افزار Maxqda؛

۳- کدگذاری، مقوله‌بندی و تعیین زیرمقوله‌ها؛

۴- احصای شاخص‌ها بر اساس مقوله‌های طبقه‌بندی شده؛

۵- تفسیر نهایی داده‌ها بر اساس الگوهای معماری سازمانی.

یافته‌های پژوهش

جدول شماره ۱ - تجزیه و تحلیل بیانیه گام دوم انقلاب

درصد	زیر مقوله	مقوله کلی
۱۷	انعطاف‌پذیر - پدیده زنده - با اراده - نقدپذیر - عملگرا - ارزش و ایمان دینی - جوشش انقلابی - نظام‌سازی	نظام انقلابی
۱۴	تضمین امنیت - حفاظت از مرزها - امنیت کشور - مرزبندی با دشمنان - ثبات امنیتی - حفظ تمامیت ارضی	تمامیت ارضی
۲۱	فسادستیزی - نفوذناپذیری - سلطه‌ناپذیری - توزیع عدالت‌محور - مصرف به اندازه - عدم وابستگی - ظرفیت داخلی - سلامت مأموران	امنیت اقتصادی
۲۳	خردورزی - پیشرفت - انقلابی‌گری - ایمان اسلامی - اصل ما می‌توانیم - عزت - اخلاص - فداکاری - جوان‌گرایی - مسئولیت‌پذیری	مدیریت جهادی
۲۵	استقلال - آرمان انقلابی - حفظ آرمان انقلاب - کرامت - خودسازی - جامعه‌پردازی - تمدن‌سازی - ملت ایران - آگاهی - همت	تمدن نوین اسلامی

نخست، داده‌های حاصل از تجزیه و تحلیل بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که متن تألیف شده از سوی حضرت آیت‌الله خامنه‌ای را می‌توان در پنج مقوله کلی و تعدادی زیرمقوله طبقه‌بندی کرد (جدول شماره ۱).

دوم، زیرمقوله‌ها با استفاده از بیانات مقام معظم رهبری در سال‌های ۱۳۶۸ تا ۱۳۹۸، در قالب ۲۲۴ فیش به‌دست آمد و داده‌های حاصل با استفاده از نرم افزار Maxqda ۱۰ و با روش کدگذاری تحلیل گردید.

جدول شماره ۲- کدگذاری مقوله ها			
مقوله کلی	زیرمقوله در بیانیه گام دوم	مضمون در بیانات سال‌های ۶۸ تا ۹۸	درصد
نظام انقلابی ۱۶۵افیش	انعطاف پذیر - پدیده زنده - با اراده- نقدپذیر- عملگرا - ارزش و ایمان دینی- جوشش انقلابی- نظام سازی	جوان ها موتور پیشرفت انقلاب- جوان دارای عزم و همت- ولایت فقیه انگیزه های انقلابی- بصیرت انقلابی- اقدام انقلابی- تفکر مقاومت- استکبارستیزی- روحیه و منش انقلابی- ارتباط انقلاب با حوزه قم- تجربه‌ها و توانایی‌های مترکمی از کارکرد این چهار دهه انقلاب حکومت اسلامی- اسلام سیاسی- جایگاه روحانیت و مرجعیت- شعراهای انقلابی- شخصیت و هویت ایرانی- خوداتکایی- ایران سرافراز-نخبگان انقلابی- کشور قدرتمند- عمق راهبردی- نوآوری- منظومه فکری انقلابی- عزت-آزادی از سلطه- خودباوری-استقلال سیاسی، فکری و اقتصادی- وحدت کلمه- تربیت دینی-مردمی بودن- فسادستیزی- پیشرفت در علم- مطمئن و امیدوار- دارای تأثیر اساسی در منطقه- دارای منطق قوی در مسائل جهانی-پیشرفت اسلامی- پشتوانه معنوی- اقدام مجاهدانه و جهادی- رفتار عاقلانه و مدبرانه و مجاهدانه- مدیریت جهادی- عقل مدیریتی-حکومت و دولت انقلابی- کارآمدی- تدین- پرکاری- تحکیم اسلام-حرکت جهادی با تقوا و اخلاق- هویت ملت ایران- روحیه حزب الهی-جوان های مؤمن- فرهنگ انقلابی- علم و تجربه و استعداد- قانون اساسی- استحکام اقتصادی فرهنگی- انسجام آحاد ملت- نهاد انقلابی-هدایت سیاسی- سیاست اقتصاد مقاومتی- سازماندهی بسیجی-احساس مسئولیت و تعهد- روشن بینی و بصیرت- بصیر و بینا-رفتار منطقی و عقلایی- انضباط انقلابی- استقامت و پایداری-فداکاری ناشی از تدین انقلابی- پارسای انقلابی-گسترش علم و فناوری-انسجام و ارتباط اجتماعی- همگانی کردن اخلاق اسلامی- استقرار عدالت - مجاهدت برای اقتدار ملت ایران- اقتدار امت اسلامی-نظام اسلامی متکی است به اقامه صلوات	۵/۲ درصد
تمامیت ارضی ۱۱۰افیش	تضمین امنیت - حفاظت از مرزها - امنیت کشور- مرزبندی با دشمنان - ثبات امنیتی - حفظ تمامیت ارضی	عزت ملی- جوانان صالح و خدمتگزار- فناوری روز- احساس تکلیف- قدرت و امنیت ملی- محورمقاومت- تمامیت ارضی همسایگان-وحدت و یکپارچگی- عزت و کرامت- مقاومت و ایستادگی- هویت ایرانی اسلامی- افزایش روزافزون کیفیت در نیروهای مسلح-خوداتکایی- حاکمیت ملی- آزادی حقیقی- شکست‌ناپذیری ملت ایران- عدالتخواهی درباره فلسطین- تحول از درون- استقلال در تصمیم‌گیری-وحدت سرزمینی- مرجع بودن آرای مردم- مرزهای اسلام- استقلال-جبهه واحد شیعه و سنی- ایستادگی در برابر اختلافات داخلی-اقتصاد ملی- ملت ایران- شرف، عزت، ناموس، سنت‌ها، فرهنگ و ارزش‌ها- حفظ حاکمیت دولت‌ها- روحیه غیرت دینی- عرق ملی مردم-ادای وظیفه در راه انقلاب اسلامی- امنیت،	۰/۵ درصد

	<p>پیشرفت، توسعه و آبادانی- حصار مستحکم، مقاوم و نفوذناپذیر ملت- دفاع از موجودیت- فداکاری- اتحاد و الفت میان فرق و لهجه ها و طوایف مختلف- سازندگی و نوآوری- آرمان های مقدس جمهوری اسلامی- مقاومت ملت و نیروهای مسلح- عزت و توانایی ملت- دفاع از ارزش های الهی- جانفشانی رزمندگان- حفظ کیان نظام اسلامی- هویت و عزت ملی- خردمندی مسؤولان- اخلاص و حضور همه جانبه ملت ایران- مجاهدت در راه خدا</p>		
<p>۲/۰۲ درصد</p>	<p>مبارزه با مفاسد- مدیریت اقتصاد کشور- زندگی و معیشت مردم- امنیت سرمایه گذاری- فسادستیزی- شفاف سازی- اشراف اطلاعاتی- تعامل مؤثر دستگاه های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی- مقابله با هر نوع اخلال در امنیت عمومی، اقتصادی و اجتماعی- مقابله با تهدیدهای نرم- پیشرفت های اقتصادی- امنیت اجتماعی و مدنی- مسائل معیشتی و شهروندی- امنیت سیاسی- امنیت آبرویی- احساس امنیت و اطمینان سرمایه گذار سالم- کارآمدی دستگاه اداری- تفاوت سود مشروع و نامشروع- عزت و هویت ملی مردم- جلوگیری از ناامنی اقتصادی و فرار سرمایه ها- فعالیت سالم اقتصادی- حمایت از ایجاد ارزش افزوده- ایجاد رفاه عمومی- رونق اقتصادی- سرمایه گذاری و کارآفرینی از راه های قانونی و مشروع- زمینه سازی برای عدالت اقتصادی- از بین بردن فقر در کشور- سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی قوانین- مشارکت آزادانه در فعالیتهای اقتصادی- امنیت محیط های اقتصادی- برخورداری یکسان از امتیازات قانونی- دانش و پیشرفت علمی- تخصص در رسیدگی و قضاوت جرایم اقتصادی- رونق اقتصادی- جلوگیری از سوءاستفاده های شخصی- پیشگیری از میدان دادن به زرتنگ ها- اگر عدالت باشد، امنیت اقتصادی بیشتر است.</p>	<p>فسادستیزی- نفوذناپذیری- سلطه ناپذیری- توزیع عدالت محور- مصرف به اندازه- عدم وابستگی- ظرفیت داخلی- سلامت مأموران</p>	<p>امنیت اقتصادی ۲۵فیش</p>
<p>۱/۹۷ درصد</p>	<p>اصلاح ساختارها- مسئولین شجاع- اشراف میدانی- کار مجاهدانه مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی- عدم انفعال- اخلاص- شرطی نکردن اقتصاد کشور- خستگی ناپذیری- شیوه دقیق عالمانه- اعتقاد به اصل «ما می توانیم»- عزت و پیشرفت- رفتار انقلابی- رفتار عاقلانه و مدبرانه و مجاهدانه- سخن گفتن جهادی- عزم راسخ- نگرهبانی از دستاوردهای انقلاب و مبانی نظام- هم افزایی در امور- نیت الهی برای خدمت به مردم- انس با قرآن و دعا- مسئولیت پذیری- تلاش مضاعف و خستگی ناپذیر و بدون چشمداشت- عدالت خواهی- نیت الهی برای خدمت به مردم- کارآمدی، تدین، انقلابی بودن، پرکاری- جهادی عمل کردن در انتخاب همکاران و مدیران زیرمجموعه- پرکاری- با تدبیر حرکت کردن- شب و روز نشناختن- دنبال کار را گرفتن- کار فراوان، پُرحجم و باکیفیت و مجاهدانه- کارآمدی ناشی از دانش- نیروهای با استعداد- اعتماد به کمک های الهی- اقتدار ملی- توکل به خدای متعال- استمداد از توفیقات الهی و کمک مردمی- نیت الهی و مبتنی بر علم</p>	<p>خردورزی- پیشرفت- انقلابی گری- ایمان اسلامی- اصل ما می توانیم- عزت- اخلاص- فداکاری- جوان گرایی- مسئولیت پذیری</p>	<p>مدیریت جهادی ۲۳فیش</p>

<p>۰/۵۷ درصد</p>	<p>جهت‌گیری به سمت جامعه اسلامی - حرکت عمومی-تمدن پیشرفته- وعده الهی- جامعه فاضله- اراده ملی ملت ایران-استفاده از امکانات کنونی دنیا و ابزارهای موجود- تحقق ارزش‌ها-انفجار در مقابل نظام غلط باطل طاغوت- استقامت کردن-ایستادگی در مقابل کفر- آرمان‌ها و اهداف نظام جمهوری اسلامی-انسان دارای عزت، اراده و ابتکار- آزادی و آزادگی- استکبارستیزی-استحکام بخشیدن به ساخت قدرت ملی- قانون نویسی و مدیریت کشور-ایمان، عقلانیت، مجاهدت و عزت پایه‌های اصلی جامعه اسلامی-تعامل فرهنگی، حقوقی، سیاسی و اقتصادی با جهان- ایمان اسلامی-معنویت و اخلاق- همزیستی مهربانانه مردم با یکدیگر- پیشرفت علم-پیشرفت اقتصادی- استقلال امت اسلامی- عطاوت اسلامی-خلاقیت علمی و تفکر بالنده دینی- عدل، انصاف، صفا، صداقت-اقتدار سیاسی و تعالی معنوی- میدان مجاهدت برای خدا- منابع طبیعی پایگاه خودسازی، انسان سازی- مدنیت اسلامی- ابتدای تمدن بر معنویت-تلاش مجاهدانه و مجدانه- رویش‌های نو به نو در نظام- عقلانیت و علم-خردورزی، اخلاق، حقوق- سبک و سلوک زندگی- مردم سالاری دینی- آمیختگی دین و زندگی- تقوای فردی و تقوای جماعت و امت-اسلام حیات بخش- اسلام هدایت کننده انسان‌ها به سوی علم-راه رفاه، معنویت، مادیت و زندگی انسانی- عقل جمعی- جوهر ایستادگی و مقاومت در یک ملت- نیروهای مؤمن و مخلص-حرکت تاریخی ملت ایران</p>	<p>استقلال - آرمان انقلابی - حفظ آرمان انقلاب- کرامت- خودسازی - جامعه‌پردازی - تمدن‌سازی- ملت ایران- آگاهی</p>	<p>تمدن نوین اسلامی ۱۳۰فیش</p>
------------------	---	--	------------------------------------

دوم با بیانات ایشان در ۴۴۷ سخنرانی تفاوت معناداری وجود ندارد. از این طریق، پایایی تحقیق اثبات شده است. روایی بودن تحلیل محتوا با استناد و انطباق به اصالت و اعتبار محتوای سایت دفتر و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول شماره ۳ - ساختار مضمونی بیانیه گام دوم				
ردیف	مقوله کلی	نمونه متن	فراوانی مضمون	درصد
۱	نظام انقلابی	۱۶۵	۲۰۰	۵/۲
۲	تمامیت ارضی	۱۱۰	۱۳۰	۰/۵
۳	امنیت اقتصادی	۲۵	۱۵۲	۲/۰۲
۴	مدیریت جهادی	۲۳	۱۳۶	۱/۹۷

۰/۵۷	۱۸۸	۱۳۰	تمدن نوین اسلامی	۵
------	-----	-----	------------------	---

تاکنون روش‌های متعددی برای تحلیل محتوا ارائه شده است. در این تحقیق، از سه رویکرد پیشنهادی ون مانن (۱۹۹۰)^۱ که به منظور تحلیل داده‌های کیفی در تحقیقات پدیدار تفسیری ارائه گردیده است، استفاده شده است. این سه رویکرد که ون مانن از آنها به عنوان روش‌های خوانش^۲ یاد می‌کند، عبارتند از:

۱- **خوانش کل نگر**^۳: در این خوانش، به متن به عنوان یک کل نگریسته و این سوال مطرح می‌شود که «چه عبارت برجسته‌ای می‌تواند مفهوم بنیادی و اهمیت عمده متن را به عنوان یک کل منعکس نماید؟» سپس این مفاهیم به کمک برخی عبارات بیان می‌شوند. در این تحقیق، در راستای خوانش کل نگر متن، هر یک از سخنرانی‌های حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، مورد مطالعه قرار گرفته و محتوای کلی درباره چارچوب معماری از آنها استخراج گردیده است.

۲- **خوانش انتخابی**^۴ (خط به خط): در خوانش انتخابی، متن به دقت و به صورت خط به خط مورد مطالعه قرار گرفته و این سوال مطرح می‌شود که «چه عبارتی به صورت ویژه برای توصیف پدیده مورد نظر ضروری به نظر می‌رسد؟» و در این مرحله، ممکن است یک متن بیش از یک بار

1 Va Manen.M(1997)

2 Reading

3 Wholistic Reading

4 Selective Reading

خوانده شود. در این تحقیق، به منظور انجام خوانش انتخابی، متن هر یک از مستندات خط به خط خوانده شده و در ضمن این خوانش ۵ سوال فرعی مورد توجه قرار گرفت که عبارتند از: محرک‌های توسعه چارچوب معماری چیست؟ ۲- هدف و مقصود از توسعه چارچوب چیست؟ ۳- اصول توسعه چارچوب چیست؟ ۴- مراحل توسعه چارچوب چیست؟ ۵- اجزای توسعه چارچوب چیست؟ در این مرحله، بخش‌هایی از متن سخنرانی‌های آیت‌الله خامنه‌ای، که به هریک از سوالات فوق پاسخ می‌داد، استخراج شده و در گزارش تحقیق قید گردید. همچنین، مفاهیم موجود در آن احصا شده و به صورت جملات یا عبارت درج گردید.

۳- خوانش تفصیلی^۱: در این مرحله، سلسله‌مراتبی از مفاهیم شکل می‌گیرد و سپس با تأمل در مفاهیم و سلسله‌مراتب آنها، این سوال مطرح می‌شود که «هر یک از مفاهیم و نیز سلسله‌مراتب توسعه مفاهیم، چه چیزی را درباره پدیده موردنظر آشکار می‌سازد؟». در این تحقیق، در راستای خوانش تفصیلی، مفاهیم تدوین شده گروه‌بندی گردید و به منظور ارائه بهتر، این گروه‌بندی در قالب سلسله‌مراتبی از مفاهیم ترسیم شد که در شکل زیر نشان داده شده است. بر اساس بررسی و تأمل در مفاهیم و سلسله‌مراتب آنها، استنتاجاتی در زمینه روش پیشنهادی صورت گرفته و در گزارش تحقیق منعکس گردید.

نظام معنایی و گفتمانی آیت الله خامنه‌ای (مدظله العالی) درباره نیروی انتظامی

نورمن فرکلاف^۱ گفتمان را عرصه ظهور و بازتولید قدرت می‌داند و در واقع، میان متن و زمینه اجتماعی متن نسبتی برقرار می‌کند. الگوی تحلیل فرکلاف به دو بخش تقسیم می‌شود:

۱- قدرت در زبان؛ به این معنی که زبان فضای تحقق رابطه قدرت است و در هنگام گفتگو میان افراد، شخص دارای قدرت، به کنترل شخص فاقد قدرت می‌پردازد.

۲- قدرت پشت زبان؛ به این معنی که مناسبات حاکم بر افراد و کردارهای صاحب قدرت می‌تواند به طور تفکیک‌ناپذیر بر فضای گفتمانی تأثیر بگذارد و قدرت کلام را تغییر دهد (تاجیک، ۱۳۷۹: ۵۴).

از دیدگاه فرکلاف، تحلیل گفتمان، یک روش تحلیل سطحی از مراحل تحقیق تجربی است (حقیقت، ۵۵۴: ۱۳۹۱). فرکلاف عناصر را دال‌های شناوری می‌داند که هنوز در قالب یک گفتمان قرار نگرفته‌اند؛ بر عکس، وقته‌ها عبارتند از موقعیت‌ها و عناصری که در یک گفتمان مفصل‌بندی شده‌اند و به هویت و موقعیت موقت دست یافته‌اند. از طریق بررسی ۴۴۷ سخنرانی مقام معظم رهبری و به ویژه، بیانات ایشان در جمع فرماندهان ناجا، نظام معنایی ایده‌آل ایشان از ناجا با روش فرکلاف حاصل می‌گردد.

مبانی نظری

اجزای چارچوب معماری

آنتالوژی^۱ (اجزای) مطالعه آن چیزی است که وجود دارد و مزیت عمده آن، ایجاد قابلیت مشترک در سازمان است. آنتالوژی به بیان آنچه وجود دارد، می‌پردازد و نه آنچه که از دیدگاه ذینفعان مختلف درک می‌شود. در زمینه آنتالوژی چارچوب‌های معماری سازمانی، می‌توان آنتالوژی ارائه‌شده توسط گورجوس (A.Guirguis, ۲۰۰۸, ۵۱) را نام برد. این آنتالوژی بیان می‌دارد که یک چارچوب معماری از پنج مولفه حوزه‌ها، اصول، نقشه، مواد کاربردی و قابلیت‌ها تشکیل شده است که این موارد می‌تواند شاخصی باشد برای ارزیابی چارچوب معماری.

جدول شماره ۴ - اجزای چارچوب معماری سازمانی	
حوزه‌های معماری	حوزه‌ها
حوزه‌های کلان	
اصول	اصول
طبقه‌بندی	قواعد
متا مدل	
فرایندهای معماری	قابلیت‌ها
فرایند ارتقای برنامه معماری	
کاتالوگ تجویزی	
راهنمای استانداردها	
رهنمودهای الگوی مرجع	
راهنمای مراجع	
مطالعه‌های موردی	
مخزن دانش معماری	
پشتیبانی از مبادلات طراحی	
الگوهای مشخصات معماری	
نکات	
انجمن چارچوب	

ماتریس قابلیت	توانمندی‌های معماری
ارتباطات	
اجماع	
شاخص‌های بلوغ	
بخش‌بندی	
رهنمودهای اجرایی	

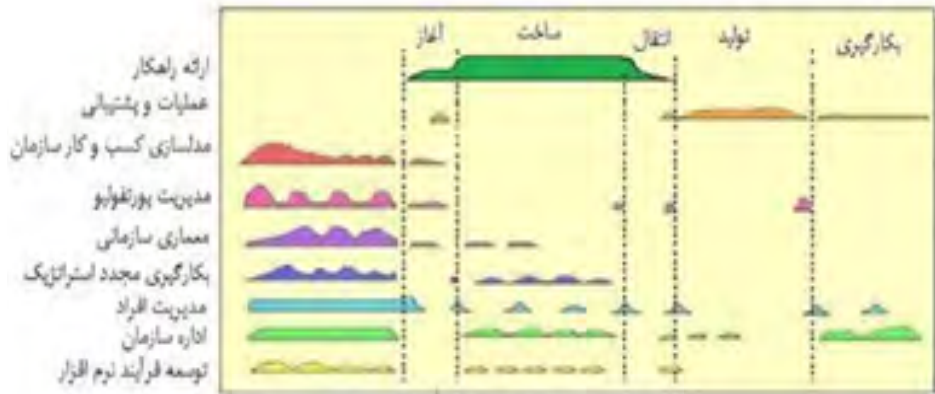
"متودها" یکی از گونه‌های خروجی علم در علم طراحی به شماره می‌روند (Vishnavi & Kuechler). متودها هدفمند بوده و یک رویکرد روشمند را ارائه می‌دهند. به عبارتی، یک متود بیان می‌نماید که چگونه باید به اهداف دست‌یافت و یک ساختار روشمند را ارائه نمود که در کل، شامل مراحل و فعالیت‌های موردنیاز برای دستیابی به آن اهداف است (Zellner, 2011). متود یک عمل قاعده‌مند از پیش تعیین‌شده است که به منظور دستیابی به اهداف، توسط یک یا چند عامل به انجام می‌رسد (Karlsson, 2002).

حوزه مهندسی روش بیشترین سهم را در تعریف و تبیین "متود" داشته‌است. این حوزه به طراحی و ساخت متودها، روش‌ها و ابزارهایی به منظور توسعه سامانه‌های اطلاعاتی می‌پردازد (Tolvanen, 1996, 298). در این رویکرد، متود بایستی دارای اجزای (آنتالوژی) زیر باشد (Zellner, 2011, 210).

- ۱- الگوی فرآیند: فعالیت‌هایی که بایستی در ضمن به کارگیری متود، به انجام رسد؛
- ۲- روش: شیوه گردآوری نتایج در پشتیبانی از فعالیت‌های مختلف؛
- ۳- نتایج: خروجی‌هایی که توسط فعالیت‌ها حاصل می‌شود؛
- ۴- نقش: فردی که یک فعالیت را به انجام می‌رساند و در برابر آن مسئول است؛
- ۵- الگوی اطلاعاتی: الگویی که شامل اجزای فوق و ارتباطات بین آنها می‌باشد.

با اینکه زلنر در سال ۲۰۱۱ نسبت به ارائه آنتالوژی (اجزای) متود اقدام نمود ولی به نظر می‌رسد که کارلسن ۱ در سال ۲۰۰۲ آنتالوژی جامع‌تر و کامل‌تری را در حوزه مباحث مهندسی روش‌ها، برای متود ارائه نموده‌است. در واقع، آنتالوژی‌ای که کارلسن (۲۰۰۲) ارائه نمود، مبنای طراحی و توسعه یکی از قوی‌ترین متودهایی است که تاکنون در حوزه سامانه‌های

اطلاعاتی ارائه شده است. این متود، متود RUP است¹ که نسخه جدید EUP نامیده می شود و در شکل زیر نشان داده شده است:

یکی از بحث‌های مهم در راستای انجام تحقیق پیش رو، تصمیم‌گیری درباره اجزای (آنتالوژی) متود توسعه چارچوب‌های معماری است؛ بنابراین، آنچه در این مقاله مورد توجه است، نه خود RUP بلکه آنتالوژی آن است. RUP به عنوان یک متود جامع از آنتالوژی قابل توجهی برخوردار است که مورد توجه محققین بسیاری قرار گرفته است (Karlsson, 2002, 122).

در این آنتالوژی، "دیسپیلین" مفهومی است که به بخشی از فرآیند اطلاق می شود و شامل توالی فعالیت‌هایی است که مسیر حرکت را در بخشی از فرآیند توسعه نشان می‌دهد. در درون این دیسپیلین‌ها می‌توان جریان‌های کاری را یافت که نشان‌دهنده فعالیت‌هایی است که اغلب با ترتیب و توالی مشخصی به انجام می‌رسند. از طرفی، جزئیات جریان‌های کاری در قالبی تکراری به انجام می‌رسند که این تکرارها در مفهومی به نام "فاز" منعکس شده است. جریان‌های کاری در نمودارهایی نشان داده می‌شوند که شامل نقش‌ها، محصولات ورودی و خروجی اصلی و فعالیت‌هایی که باید انجام شود، است. هر فعالیتی نیز به مراحل مختلفی تقسیم می‌شود که این مراحل شرح دقیقی درباره نحوه انجام فعالیت را ارائه می‌نمایند. در نهایت، به منظور انجام فعالیت‌ها و ارائه محصولات مختلف در فرآیند توسعه، ابزارهای مورد استفاده قرار می‌گیرند. بر این اساس، آنتالوژی متود این مقاله بر اساس متود RUP و بر اساس جدول زیر تدوین شده است. با این حال، با توجه به محدودیت ادبیات و استنتاجات در زمینه متود توسعه چارچوب‌های

1 Scott W.Ambler Website on the Enterprise Unified Process

معماری، آنتالوژی متود پیشنهادی به گستردگی آنتالوژی RUP نیست.

جدول شماره ۵ - اجزای متود تحقیق	
بخشی تفکیک‌پذیر از یک توالی و یا دوره که در طول زمان به انجام می‌رسد و از طریق آن می‌توان به اهداف از پیش تعریف‌شده دست یافت، خروجی‌ها را تأمین و تکمیل کرده و درباره گذار یا عدم گذار به فاز بدی تصمیم‌گیری نمود.	فاز
مجموعه‌ای از فعالیت‌ها که در تعامل نزدیک با هم به انجام می‌رسند تا با استفاده از یک یا چند ورودی، به ایجاد یک یا چند خروجی بپردازند. این فعالیت‌ها به یک حوزه موضوعی خاص مربوط هستند. دیسپلین‌ها (فرآیندها) سطح بالاتری از انتزاع را فراهم می‌آورند.	دیسپلین (فرآیند)
نشان‌دهنده جریان کار فرآیندها در یک فاز و یا دیسپلین است.	نمودار جریان دیسپلین (فرآیند)
بخشی قابل اندازه‌گیری از کار که به منظور تبدیل ورودی به خروجی به انجام می‌رسد.	فعالیت

دیسپلین‌ها یک تقسیم‌بندی منطقی از انواع فرآیندهای موردنیاز برای توسعه چارچوب‌های معماری را ارائه می‌دهند. فازها نیز دربرگیرنده بعد زمان در طرح توسعه چارچوب معماری می‌باشند. در پایان هر فاز، طرح در وضعیت خاص و جدیدی قرار می‌گیرد و چند شرط گذار خاص که برای آن فاز در نظر گرفته شده است، محقق می‌شود. در هر فاز، فرآیندهای خاصی از هر دیسپلین به انجام می‌رسد؛ به عبارت دیگر، هر فاز شامل توالی از فرآیندها می‌باشد که این فرآیندها از دیسپلین‌ها اتخاذ شده است. یکی از مهم‌ترین دیسپلین‌ها، حکمرانی توسعه

چارچوب است. در این دیسپلین، ساختار حاکمیتی موردنیاز برای توسعه معماری سازمان تدوین و استقرار می‌یابد.

شکرمن در فصل یازدهم از کتاب "بقا در جنگل چارچوب‌های معماری سازمانی" به طور مختصر درباره انتخاب یک چارچوب معماری و نیز توسعه چارچوب معماری توضیح داده است و به عنوان یک نکته کلیدی عنوان می‌کند که چارچوب‌های معماری اغلب، از لحاظ مفاهیم معماری به کار رفته در آن مشابه هستند اما از لحاظ کانون مرکز، محدوده و مقصود متفاوت می‌باشند. این بدان معنی است که تغییر در این سه عامل، منجر به تغییر در اجزای چارچوب معماری و ارتباطات بین اجزا می‌گردد. به عبارت دیگر، سه عامل کانون تمرکز، محدوده و مقصود از عواملی هستند که بایستی در توسعه چارچوب‌های معماری مورد توجه قرار گرفته و در متود توسعه چارچوب لحاظ گردند (Schekkerman, 2004b). شکرمن چند مرحله عام را برای توسعه چارچوب معماری پیشنهاد نموده است که به قرار زیر است:

- ۱- ارزیابی و درک دقیق محیط کسب و کار سازمان؛
- ۲- تعیین اهداف و مقاصدی که چارچوب باید آنها را تأمین نماید؛
- ۳- شناسایی چارچوب‌هایی که با محیط کسب و کار و اهداف سازمان بیشترین انطباق را دارد؛
- ۴- تغییر و اصلاح چارچوب انتخاب شده و تعیین روش‌های الگوسازی متناسب؛
- ۵- اجرای آزمایشی چارچوب توسعه یافته؛
- ۶- تعیین تجربیات حاصل از اجرا و اصلاح نمودن چارچوب و فرآیندهای مربوط به آن (Schekkerman, 2004b)

نتایج عملیاتی تحقیق

بازسازی حوزه چارچوب توسعه معماری

در جدول زیر، آنتالوژی (اجزای) متود تحقیق برای بازسازی حکمرانی توسعه چارچوب معماری "نیروی انتظامی انقلابی" بر اساس انطباق با سخنان آیت‌الله خامنه‌ای بر مبنای تحلیل محتوای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، باز طراحی شده است:

جدول شماره ۶ - اجزای معماری نیروی انتظامی	
مرحله اول: نظام انقلابی	فازها
مرحله دوم: دولت انقلابی	
مرحله سوم: جامعه انقلابی	
مرحله چهارم: تمدن نوین اسلامی	
ورودی: انگیزه‌های انقلابی - شخصیت و هویت ایرانی - جوان‌ها موتور پیشرفت انقلاب - بصیر و بینا -	
جوان‌داری عزم و همت - بصیرت انقلابی - تفکر مقاومت - روحیه و منش انقلابی - نجیبان انقلابی - منظومه فکری انقلابی - روحیه حزب‌اللهی - فداکاری ناشی از تدین انقلابی - پارسایی انقلابی - گسترش علم و فناوری - جوانان صالح و خدمتگزار - تحول از درون - روحیه غیرت دینی - عرق ملی مردم - ادای وظیفه در راه انقلاب اسلامی - فداکاری - اتحاد و الفت میان فرق و لجه‌ها و طوایف مختلف - آرمان‌های مقدس جمهوری اسلامی - جانفشانی رزمندگان - هویت و عزت ملی - خردمندی مسئولان - مجاهدت در راه خدا - تخصص در رسیدگی و قضاوت جرایم اقتصادی - خستگی‌ناپذیری - اعتقاد به اصل «ما می‌توانیم» - مسئولیت‌پذیری - تلاش مضاعف و خستگی‌ناپذیر و بدون چشمداشت - عدالت‌خواهی - نیت الهی برای خدمت به مردم - کارآمدی، تدین، انقلابی بودن -	
پرکاری - جهادی عمل کردن در انتخاب همکاران و مدیران زیرمجموعه - با تدبیر حرکت کردن - کار فراوان، پُرحجم و باکیفیت و مجاهدانه - کارآمدی ناشی از	
دیسپلین (فرآیند)	

دانش - نیروهای بالاستعداد - اعتماد به کمک های الهی - توکل به خدای متعال -
استمداد از توفیقات الهی و کمک مردمی - نیت الهی و مبتنی بر علم - انسان
دارای عزت، اراده و ابتکار - خلاقیت علمی و تفکر بالنده دینی - میدان مجاهدت
برای خدا - رویش های نو به نو در نظام - اسلام هدایت کننده انسان ها به سوی
علم - جوهر ایستادگی و مقاومت - نیروهای مؤمن و مخلص

فرآیند: تجربه ها و توانایی های مترکمی از کارکرد این چهار دهه انقلاب -
پیشرفت در علم - ارتباط انقلاب با حوزه قم - دارای منطق قوی در مسائل
جهانی - اقدام مجاهدانه و جهادی - رفتار عاقلانه و مدبرانه و مجاهدانه - مدیریت
جهادی - عقل مدیریتی - حرکت جهادی با تقوا و اخلاق - استحکام اقتصادی
فرهنگی - همگانی کردن اخلاق اسلامی - مجاهدت برای اقتدار ملت ایران - اقتدار
امت اسلامی - مردمی بودن - احساس مسئولیت و تعهد - رفتار منطقی و عقلایی -
انضباط انقلابی - فناوری روز - افزایش روزافزون کیفیت در نیروهای مسلح -
خودتکایی - استقلال در تصمیم گیری - مرجع بودن آرای مردم - ایستادگی در
برابر اختلافات داخلی - دفاع از موجودیت - دفاع از ارزش های الهی - حفظ کبان
نظام اسلامی - اخلاص و حضور همه جانبه - مبارزه با مفاسد - تعامل مؤثر
دستگاه های اطلاعاتی، انتظامی و قضایی - مقابله با هر نوع اخلال در امنیت
عمومی، اقتصادی و اجتماعی - مقابله با تهدیدهای نرم - کارآمدی دستگاه اداری -
جولوگیری از ناامنی اقتصادی و فرار سرمایه ها - حمایت از ایجاد ارزش افزوده -
زمینه سازی برای عدالت اقتصادی - از بین بردن فقر در کشور - سازگاری و ثبات و
شفافیت و هماهنگی قوانین - فسادستیزی - شفاف سازی - استحکام بخشیدن به
ساخت قدرت ملی - قانون نویسی و مدیریت کشور - تلاش مجاهدانه و مجدانه -
عقلانیت و علم - آمیختگی دین و زندگی

خروجی: کشور قدرتمند - عمق راهبردی - عزت - آزادی از سلطه - مطمئن و

امیدوار - تأثیر اساسی در منطقه - پیشرفت اسلامی - استقامت و پایداری -

انسجام و ارتباط اجتماعی - استقرار عدالت - استقلال سیاسی، فکری و اقتصادی -
 نهاد انقلابی - سازماندهی بسیجی - عزت ملی قدرت و امنیت ملی - محور
 مقاومت - تمامیت ارضی همسایگان - وحدت و یکپارچگی - عزت و کرامت -
 مقاومت و ایستادگی - جبهه واحد شیعه و سنی - اقتصاد ملی - حفظ حاکمیت
 دولت ها - توسعه و آبادانی - نفوذناپذیری ملت - عزت و توانایی ملت - مدیریت
 اقتصاد کشور - امنیت سرمایه گذاری - اشراف اطلاعاتی - پیشرفت های اقتصادی -
 امنیت آبرویی - ایجاد رفاه عمومی - رونق اقتصادی - امنیت محیط های اقتصادی -
 نگرهبانی از دستاوردهای انقلاب و مبانی نظام - جهت گیری به سمت جامعه
 اسلامی - حرکت عمومی - وعده الهی - پیشرفت اقتصادی - استقلال امت اسلامی

ایمان، عقلانیت، مجاهدت و عزت پایه های اصلی جامعه اسلامی - ابتدای تمدن بر
 معنویت - مدیریت شجاعانه، امیدوارانه، جهادی - نگرهبانی از دستاوردهای انقلاب
 و مبانی نظام - جهت گیری به سمت جامعه اسلامی - مجاهدت برای اقتدار ملت
 ایران - ایستادگی در برابر اختلافات داخلی - حفظ کیان نظام اسلامی

نمودار دیسیپلین (فرآیند)

تربیت دینی - فسادستیزی - روشن بینی و بصیرت - رفتار منطقی و عقلایی -
 انضباط انقلابی - عدالت خواهی - روحیه غیرت دینی - عرق ملی مردم - دفاع از
 ارزش های الهی - هویت و عزت ملی - اخلاص و حضور همه جانبه - مجاهدت در
 راه خدا - اشراف اطلاعاتی - امنیت اجتماعی و مدنی - امنیت سیاسی - احساس
 امنیت و اطمینان سرمایه گذار سالم - زمینه سازی برای عدالت اقتصادی - سازگاری
 و ثبات و شفافیت و هماهنگی قوانین - اعتقاد به اصل «ما می توانیم» - رفتار
 انقلابی - سخن گفتن جهادی - نیت الهی برای خدمت به مردم - جهادی عمل
 کردن در انتخاب همکاران و مدیران - با تدبیر حرکت کردن - خلاقیت علمی و
 تفکر بالنده دینی

فعالیت

بر اساس نظر شکرمن، سه عامل منجر به تغییر در اجزای چارچوب معماری و ارتباطات بین اجزا که کانون تمرکز، محدوده و مقصود نام دارند و از عواملی هستند که باید در توسعه چارچوب‌های معماری مورد توجه قرار گرفته و در متود توسعه چارچوب لحاظ گردند، مطابق جدول زیر از سخنان آیت‌الله خامنه‌ای احصا گردید:

جدول شماره ۷ - عوامل ارتباطات بین اجزای معماری نیروی انتظامی	
ایمان، عقلانیت، مجاهدت و عزت	کانون تمرکز
کشورهای حوزه تمدن نوین اسلامی برای دفاع از دستاوردهای انقلاب در جامعه اسلامی	محدوده
ساخت نیروی انتظامی در تراز جامعه و تمدن اسلامی	مقصود

ابعاد تحلیل چارچوب معماری نیروی انتظامی

تحلیل چارچوب‌های منتخب از دیدگاه متود توسعه، بایستی بر اساس برخی شاخص‌ها به انجام رسد؛ از این رو، لازم است که از بین شاخص‌های موجود در ادبیات روشی معماری سازمان‌ها، آن دسته از شاخص‌هایی را انتخاب نمود که با تحلیل چارچوب معماری نیروی انتظامی متناسب باشند. بررسی این شاخص‌ها نشان می‌دهد که ابعاد زیر می‌تواند متناسب تحلیل باشد:

- ۱- محرک‌های توسعه چارچوب (Tang et. Al, 2004)
- ۲- هدف و مقصود از توسعه چارچوب (Schekkerman, 2004b : Abdallah, and Galal-Edeen, 2006)
- ۳- اصول توسعه چارچوب (Schekkerman, 2004)
- ۴- مراحل توسعه چارچوب (Westbrock, 2009)
- ۵- اجزای چارچوب (تحلیل چارچوب بر اساس آنتالوژی معماری سازمانی) (Chen and El- (Sakka 2000 : Guirguis, 2008

شکرمن چند مرحله عام را برای توسعه چارچوب معماری پیشنهاد نموده است. این مراحل بر اساس مقوله‌ها و زیر مقوله‌های احصا شده از بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی تحلیل و در قالب جدول زیر ارائه شد:

جدول شماره ۸ - بازسازی و توسعه چارچوب معماری نیروی انتظامی	
محرك‌ها	<ul style="list-style-type: none"> - بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی - کلیه تدابیر فرمانده کل قوا درباره ناجا - قانون تأسیس ناجا - دستورکارهای ستاد کل نیروهای مسلح - مصوبات شورای عالی امنیت ملی - دستورکارهای سازمانی
اهداف	<ul style="list-style-type: none"> - تعریف یک روش هماهنگ و منسجم برای بازسازی معماری ناجا در تراز انقلاب اسلامی - نگرش‌های از دستاوردهای انقلاب و مبانی نظام برای ساخت جامعه اسلامی - رسیدن به ایران قدرتمند دارای عمق راهبردی برای حفظ تمامیت ارضی همسایگان - ایجاد روش جهت کادرسازی مدیران مومن، انقلابی، شجاع، متخصص و جهادی - توانمندسازی سازمانی در جهت مدیریت هوشمند و فناورانه امنیت در کلیه حوزه‌ها - هماهنگ‌سازی کارایی در روش اجرای سیاست‌ها همگام با سایر نهادهای انقلابی - ارتقای سازگاری و انجام عملیات مشترک با سایر نهادهای امنیتی نظام

<ul style="list-style-type: none"> - قابلیت توسعه چارچوب معماری ناجا در دیگر کشورهای حوزه تمدن اسلامی - انعطاف‌پذیری برای اجرای اهداف در کلیه حوزه‌های فرهنگی کشورهای تمدن اسلامی - تکاملی بودن چارچوب در حرکت از وضعیت فعلی به تراز تمدن اسلامی - توسعه مشارکتی چارچوب در سهولت هماهنگی با سایر نهادهای امنیتی - تمرکز بر تخصص محوری و تجربه مدیران برای افزایش چابکی و اثربخشی سازمان - انطباق با شیوه‌های الگوسازی ستادکل نیروهای مسلح - توسعه گروهی و اشتراکی چارچوب معماری در جغرافیای استان‌ها 	<p>اصول</p>
<ul style="list-style-type: none"> - تحلیل وضع موجود - ایجاد ساختار روش‌های چارچوب معماری متناسب با مسائل امنیتی حوزه تمدن اسلامی - حصول توافق درباره مفاهیم زیربنایی با اجماع مدیران - استفاده از تجربیات حاصل از تلاش‌های قبلی - مدیریت پیکربندی سازمانی بر اساس تخصص در مدیریت و فناوری در فرآیند اجرا - ارائه رهنمود جهت تشریح تغییرات ایجاد شده در محیط، فرهنگ، اصول و فرآیندهای ناجا - طراحی فرآیند بازخور گسترده به منظور ارتقا و به روز رسانی چارچوب معماری - تعامل نزدیک، مستمر و بلندمدت با مجریان معماری ناجا برای حداقل ۱۰ سال 	<p>مراحل</p>

معماری نیروی انتظامی بر مبنای چارچوب تأسیسی بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی

این چارچوب بر اساس نظریه چارچوب TOGAF و چارچوب معماری توسعه یافته موسسه معماری سازمانی الگوی E2AF که در سال ۲۰۰۲ ارائه گردیده است، تدوین شده است. TOGAF ویرایش ۸، چهارنوع معماری سازمانی را تحت پوشش قرار می دهد:

۱- معماری کسب و کار؛

۲- معماری داده یا اطلاعات؛

۳- معماری کاربرد؛

۴- معماری تکنولوژی.

TOGAF یک چارچوب معماری است که سازمان را به طراحی، ارزیابی و ساخت معماری مناسب قادر می سازد و هزینه های برنامه ریزی، طراحی و پیاده سازی معماری را کاهش می دهد. مهم ترین بخش TOGAF، ADM است که یک روش اثبات شده و قابل اعتماد برای توسعه معماری سازمانی IT است تا نیازهای نیروی انتظامی به محصول معماری که همان تأمین امنیت و احساس امنیت است را پوشش دهد. در مرکز ADM مدیریت نیازها قرار گرفته است^۱. در شکل زیر، مدیریت فازهای اجرای این معماری نشان داده شده است:

سامانه های اطلاعاتی و معماری فناورانه همیشه در کنار اهداف و نیازمندی های جامعه و سازمان قرار می گیرند. در مرحله دوم، اهداف معماری و خطوط پایه ای آن تعریف می شوند. در مرحله سوم، بر معماری سامانه اطلاعاتی (داده و کاربرد) متمرکز می شویم. در مرحله چهارم، بر توسعه معماری فناوری تمرکز می کنیم، در مراحل پنجم و ششم، طرح هایی برای پیاده سازی معماری هدف تعریف و اولویت بندی می شود و در مرحله هفتم، طرح ها انجام می شوند. بر اساس این معماری که به عنوان الگوی چارچوب مطرح است، بایستی مفهوم "امنیت" به عنوان کالای نهایی در نظر گرفته شده و با فناورانه کردن کلیه سامانه های اطلاعاتی و منابع دانش در

1 Open Group(2006) TOGAF Version & Management Overview .Available Online at: {<http://www.opengroup.com>}

معماری، یک معماری پایه تأسیس شود و در این راستا لازم است که مجموعه ای از منابع، الگوها و اطلاعات برای کمک به معماران الگوی مرجع مورد استفاده قرار گیرد. در TOGAF الگوی مرجع روشی بر پلتفرم کاربرد تأکید دارد و مدل مرجع زیرساخت اطلاعاتی بر جریان اطلاعات در سطح کاربرد تمرکز دارد (Open Group, 2006).

با در نظر گرفتن چارچوب مرجع معماری TOGAF، به دلیل همسو بودن راهبرد الگوی E2AF موسوم به چارچوب معماری توسعه یافته با چشم انداز پلیس مردم محور و اجتماعی که بر مبنای آنتالوژی معماری ناجا به دنبال مشارکت مردمی برای تأمین محصول نهایی معماری - که همان امنیت است - می باشد، از این الگو بهره برداری شد. به تعبیری، به دلیل اینکه این چارچوب، حاصل چندین سال تجربه در استفاده از چارچوب های معماری سازمانی است، قابل اهمیت می باشد. مبنای این الگو بر آن است که ما باید قادر باشیم مشتری (مردم) را از آن خود کنیم، مفهومی که مشتری برای به دست آوردن آن جستجو می کند را به دست آوریم و یا زیر ساخت هایی که اجازه دهد این مفهوم ایجاد شده یا ارزش مبادله شده را از آن خود سازیم. اصول اصلی E2A شامل موارد زیر است (Schekkerman, 2006) که بر مبنای مقوله های بیانیه گام دوم، بومی سازی شده است:

- ۱- ایجاد چشم اندازی از آینده بر مبنای نیروی انتظامی جامعه اسلامی که مسیر رسیدن به تمدن نوین اسلامی را مشخص می کند؛
- ۲- ایجاد فرآیند معماری سازمانی کلی نگر مبتنی بر آینده که استراتژی های انتظامی - امنیتی سازمان را به طور صحیح منعکس می کند؛
- ۳- ایجاد چالاکی از طریق کاهش موانع پیچیده و تغییرات بازدارنده؛
- ۴- افزایش انعطاف پذیری سازمان در ارتباط با سایر سازمان های امنیتی - قضایی - لشکری و کشوری؛
- ۵- توسعه قابلیت های سازمانی برای تبدیل آن به یک سازمان فعال جهت برآورده کردن تقاضاهای پلیس کشورهای حوزه تمدن اسلامی در رقابت با سایر کشورها با تأکید بر خلاقیت های محرک؛
- ۶- کاهش خطرپذیری و آماده کردن سازمان برای مقابله با تغییرات سریع و برنامه ریزی نشده و تهدیدات نوین و پیچیده؛
- ۷- جلوگیری از اشکالات در ارائه خدمات انتظامی و عملکردهای مرتبط با فناوری اطلاعات که نسبت به سایر اجزای سامانه غیرعادی می باشند و یکپارچه سازی فناوری؛

۸- شروع یک برنامه‌ریزی اصلاح فناوری پیش‌رونده همگام با کادرسازی نوین نخبگان سازمانی؛

۹- ایجاد و اتحاد فرآیندهای ارائه خدمات انتظامی - امنیتی در سازمان؛

۱۰- آزادسازی انحصار اطلاعاتی در سازمان و یکپارچه سازی اطلاعات ذخیره شده با هدف افزایش سرعت ابتکار عمل جمعی؛

۱۱- حذف دوباره کاری‌ها و رویه‌های تکراری و همپوشان به منظور کاهش هزینه‌های سازمان؛

۱۲- کاهش زمان هزینه ساخت "امنیت" به کمک پیشینه‌سازی استفاده دوباره از فناوری اطلاعات و کاربردهای تجاری امنیت در جامعه.

برای به نتیجه رساندن این اهداف، رویکرد معماری سازمانی باید دارای خصوصیات زیر باشد:

۱- کلی‌نگری در حوزه؛ ۲- مبتنی بر همکاری؛ ۳- ساخت متحرک؛ ۴- ارزش متحرک؛ ۵- محیط پویا؛ ۶- نتایج هنجاری؛ ۷- غیرتجویزی.

مراحل و بلوغ معماری نیروی انتظامی انقلابی

چارچوب‌های معماری سازمانی به شکل تکاملی توسعه می‌یابند و در مسیر توسعه، سطوح بلوغ مختلفی را تجربه می‌کنند. این بلوغ در الگوی معماری نیروی انتظامی در رابطه مستقیمی با فازهای عملیاتی چارچوب معماری برای سیر مراحل نظام انقلابی، دولت انقلابی، جامعه انقلابی و تمدن نوین اسلامی است؛ به نحوی که بایستی از طریق ارزیابی وضعیت فعلی نیروی انتظامی و انطباق آن با چارچوب معماری تعیین‌شده بر مبنای بیانیه گام دوم و نظریه‌های آیت‌الله خامنه‌ای، نقطه فعلی سازمان نیروی انتظامی نسبت به چهار مرحله تبیین شده از سوی ایشان تعیین شود. اهمیت این تعیین‌کنندگی در آن است که به دلیل تأسیس نیروی انتظامی در سال ۱۳۷۰ (۱۳ سال بعد از انقلاب)، آن هم به شکلی متشکل از نیروهای غیرهمگن و دارای ساختار سازمانی پیش از انقلاب، فرآیند انقلابی شدن ساختار ناجا تا به امروز استمرار داشته است و از این رو است که گذشته از سایر نهادهای انقلابی که در بدو انقلاب از سوی نیروهای انقلابی به صورت خودجوش تأسیس شدند، در خصوص نیروی انتظامی، همچنان، شاهد نوسازی و رویش‌های مداوم انقلاب در این سازمان هستیم تا در وضعیت نهایی، ساختار سازمانی نیروی انتظامی، به سازمانی انقلابی مبدل شود؛ هدفی که حضرت آیت‌الله خامنه‌ای

به عنوان رهبر انقلاب اسلامی از بدو تأسیس ناجا دنبال می نمود و روشن است که برآورده شدن این هدف، منوط به برخورداری از نگاهی واقع بینانه نسبت به وضعیت فعلی و برنامه ریزی برای رسیدن به نیروی انتظامی در تراز جامعه و تمدن اسلامی در آینده است.

بر این اساس، یکی از مهم ترین الگوهای بلوغ معماری سازمانی NASCIO است (NASCIO, 2003, 22) که می توان سطوح بلوغ سازمانی برای رسیدن به متود ایده آل تعیین شده بر اساس بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی را در آن تعریف کرد. در جدول زیر، ارتباط بین متود پیشنهادی بر مبنای بیانیه گام دوم با الگوی بلوغ معماری سازمانی مورد بررسی قرار گرفته است:

سطح	وضعیت چارچوب معماری در هر سطح از الگوی بلوغ	ارتباط سطح بلوغ با متود پیشنهادی بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی
صفر	فرآیندها و الگوهای معماری مستندسازی نشده اند.	در این سطح متد توسعه چارچوب بیانیه گام دوم در سازمان موضوعیتی ندارد؛ زیرا سازمان توجهی به چارچوب های معماری سازمانی ندارد.
یک	فرآیندها به صورت غیررسمی وجود دارند. فرآیندهای جاری ممکن است پایدار نباشند. در این سطح چارچوبی به عنوان مبنا برای معماری سازمانی انتخاب می شود؛ البته این امر به صورت غیررسمی انجام می شود. این استفاده غیررسمی از چارچوب معماری به دانش افراد و مشارکت کنندگان خاص در سازمان بستگی دارد و هم رأیی و اشتراک نظر درباره چارچوب انتخاب شده وجود ندارد.	در این سطح، سازمان به صورت غیررسمی چارچوبی را برای معماری انتخاب می کند و در این سطح، توجهی به توسعه و یا اصلاح و تغییر چارچوب انتخابی نمی شود؛ از این رو، در این سطح نیز متود توسعه چارچوب بر مبنای بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی در سازمان موضوعیتی ندارد.

<p>در این سطح، چارچوب معماری سازمانی به رسمیت شناخته شده است اما تلاشی برای اصلاح و تعدیل آن صورت نمی‌گیرد بلکه سایر مولفه‌ها و سامانه‌های سازمانی بر آن منطبق می‌شوند؛ بنابراین، در این سطح، متود توسعه چارچوب موضوعیتی ندارد.</p>	<p>در این سطح، چارچوب معماری سازمانی به صورت رسمی انتخاب شده و مورد توافق قرار می‌گیرد. فرآیندهای مدیریتی و سایر سامانه‌های سازمانی بر چارچوب معماری انتخاب شده، منطبق می‌شوند.</p>	<p>دو</p>
<p>در این سطح، تغییری حداقلی در جزئیات چارچوب معماری اعمال می‌گردد تا چارچوب انطباق بیشتری با سازمان داشته باشد. این سطح از تغییرات به معنی به‌کارگیری همه‌جانبه متود پیشنهادی نیست بلکه این‌گونه تغییرات را می‌توان فقط با پیاده‌سازی برخی از فرآیندها نظیر فرآیند توسعه چارچوب به انجام رساند.</p>	<p>در این سطح، چارچوب معماری به خوبی در سازمان جای گرفته و برخی از الگوها بر اساس نیازمندی‌های سازمان تغییر یافته و اصلاح شده‌اند تا چارچوب معماری انطباق بیشتری با سازمان داشته باشد.</p>	<p>سه</p>
<p>این سطح بر بهره‌گیری بیشتر از متود پیشنهادی دلالت دارد. تعیین مسئولیت‌ها و نقش‌ها در زمینه به‌روزرسانی چارچوب معماری امری است که در فرآیند حکمرانی توسعه چارچوب به آن پرداخته شده است. برگزاری جلسات منظم به منظور تغییر چارچوب معماری نیز به شکلی کامل‌تر در فرآیند مدیریت تغییرات چارچوب لحاظ شده است؛ از این‌رو، در این سطح، اقدامات بیشتری در راستای تغییر و اصلاح چارچوب به انجام می‌رسد اما همچنان، سازمان بر پایه چارچوب‌های موجود، به معماری سازمانی می‌پردازد.</p>	<p>در این سطح، مسئولیت‌ها و نقش‌هایی در ارتباط با تغییر و به‌روزرسانی چارچوب معماری تدوین می‌شود و جلساتی منظم به منظور تغییر و به‌روزرسانی چارچوب معماری برگزار می‌شود.</p>	<p>چهار</p>

<p>همان‌طور که ملاحظه می‌شود، این سطح از بلوغ، به‌طور شفاف بر توسعه چارچوب معماری بر اساس نیازمندی سازمان (و نه اصلاح و تغییر چارچوب‌های موجود) تأکید دارد. این امر بر استفاده حداکثری از متود پیشنهادی دلالت دارد و این متود می‌تواند سطحی حداکثری را در مستندسازی نحوه توسعه چارچوب فراهم نماید.</p>	<p>در این سطح، نسبت به گردآوری فعالانه اطلاعات در زمینه اهداف و نیازمندی‌های سازمان توجه ویژه‌ای می‌شود. سازمان بر توسعه چارچوب خاص خود تأکید نموده و نحوه توسعه چارچوب را مستند می‌نماید. این مستندات با سایر سازمان‌ها به اشتراک گذاشته می‌شود تا از این طریق، از تجربیات سایر سازمان‌ها در زمینه نحوه توسعه چارچوب معماری بهره‌گیری شود و نیازمندی‌های توسعه چارچوب فعالانه شناسایی می‌شود.</p>	<p>پنج</p>
--	--	-------------------

پیشنهادات

تحلیل نسخه‌های مختلف از سایر چارچوب‌های معماری از دیدگاه متود توسعه و ارتقای متود پیشنهادی فازبندی و طراحی اولیه معماری سازمانی به منظور برقراری اجماع نخبگانی جهت اجرای فازها؛

۱- بررسی تطبیقی متود پیشنهادی با نحوه توسعه چارچوب معماری سازمانی در برخی سازمان‌های داخلی که طرح معماری سازمانی خود را به اتمام رسانده‌اند و یا در مراحل پایانی هستند؛

۲- برگزاری کارگاه‌ها و سمینارهایی با هدف ترویج متود پیشنهادی و ترغیب سازمان‌های کشورهای حوزه تمدن اسلامی به استفاده از متود پیشنهادی با هدف رفع وابستگی علمی به چارچوب‌های معماری غیر اسلامی؛

۳- تشکیل هیئت عالی معماری سازمانی در ناجا و نیز تشکیل هیئت‌های معماری در استان‌ها به منظور اصلاح فرآیندها و سیاست‌ها بر اساس چارچوب معماری طراحی شده.

منابع فارسی

- ۱- ایمان، محمدتقی (۱۳۹۰)، مبانی پارادایمی روش‌های تحقیق کمی و کیفی در علوم انسانی، قم، انتشارات حوزه و دانشگاه
- ۲- تاجیک، محمدرضا (۱۳۷۹)، گفتمان و تحلیل گفتمانی (مجموعه مقالات)، تهران، انتشارات فرهنگ گفتمان
- ۳- جعفری هرندی، رضا؛ احمدرضا نصر و ابراهیم میرشاه جعفری (۱۳۷۸)، «تحلیل محتوا؛ روشی پرکار برد در مطالعات علوم اجتماعی»: حوزه و دانشگاه، ش ۵۵
- ۴- حقیقت، صادق (۱۳۹۱)، روش‌شناسی علوم سیاسی، قم، انتشارات دانشگاه مفید
- ۵- سایت دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله خامنه‌ای، قابل دسترس در ir.khamenei.farsi.www
- ۶- گلشنی، ع.ر. و فاندی (۱۳۹۲)، «روش فازی در پژوهش، پلی ما بین روش‌های کمی و کیفی پژوهش»: فصلنامه روش‌ها و مدل‌های روانشناختی، سال سوم، شماره چهاردهم، زمستان
- ۷- نوشادی، محمدرضا (۱۳۹۰)، چگونگی طرح هویت ملی در کتاب‌های تعلیمات اجتماعی پنجم دبستان و سوم راهنمایی، تهران، مرکز چاپ کتب درسی وزارت آموزش و پرورش

منابع لاتین

- 1- Berelson, Bernard, 1912-1979. Content analysis in communication research. Glencoe, Ill., Free Press [1952]
- 2- Chen.p. El-sakka,A.(2000),Context Analysis and principle Study,Phase 1-Client Report(Part 1).Joint Systems Branch,Electronics and Surveillance Research Laboratory,p51
- 3- Guirguis.A.(2008),A Concept of Entrprise Architecture :Establishment of an EA Program .Riquirments on EA and Architecture Maintention and control Systems KTH,Royal Institute of Tecnology ,Stokholm ,Sweden
- 4- Hsiu- Fang Hsieh & Sara E. Shanon(2003), “Three Approaches to Content Nurse Education Today 24: 105–112
- 5-Analysis”, Qualitativr Health Research(2005), Nov;15(9):1277-88. ... Content analysis is a widely used qualitative research technique
- 6- K. Krippendorff,Content Analysis. An introduction to its Methodology(2002)
- 7-Karlsson,F.(2002) Meta-Model for Method Configuration: A Rational Unified Process

- 8- Case.department of Computer and Information Science,Linkopings universitet(2005),SE-581 83 Linkoping ,Sweden
- 9- Maykut,P.,& Morehouse,R(2005), Beginning Qualitative Research:A Philosophic and Practical Guide .London :The Falmer Press
- 10- NASCIO(2003),NASCIO Enterprise Architecture Maturity Model,Version1.3
- 11- Open Group(2006) TOGAF Version 8 Management Overview.Available Online at: <http://www.opengroup.org>
- 12- P. Mayring, Qualitative content analysis(2011), Forum: Qualitative Social Research, 1
- 13- R.P. Weber, Basic Content Analysis (Beverly Hills & London (1985), p. 9. 16 Pykett, 'Reading the periodical press', p. 15
- 14- chekkerman.J.(2004) a,Enterprise Architecture Validation,Revised Version.
- 15- Schekkerman.J.(2004)b,How to Survive in Jungle of Enterprise Architecture Frameworks,Trafford
- 16- Tang A,Han J,Chen P(2004),A Comparative Analysis of Architecture Frameworks,Swinburne University of Technologe
- 17- Tolvanen,J-P(1996),”Method Engineering: Current Research Direction and Implication for Future Research”,in Brinkemper.S, Lyytinen,K. and Welke,R.J.(EDs),Method Engineering-Principles of Method Construction and Tool Support,Engineering Chapmam Hall,Atlanta USA,pp.296-317
- 18- Va Manen.M(1997),”Researching Lived Experience: Human Science for an Action Sensitive Podogogy(2nd cd). London Otario,Canada: Althouse press
- 19- Vishnavi,V,Kuechler W.(2003),Design Science Research Methods and Patterns. Auerbach Publications,first edition,ISBN 978-1420059328
- 20- Webtrock,T.(2009),Do Frameworks Really Mater EA direction
- 21- Zelner,G.(2011), A Structured Evaluation Of Business Process Improvement Approaches.Businee Process Management Journal,Vol.17,Issue2,pp.203-237